

Wisseling van de wacht voor WK

Engels raaigras neemt tijdelijk stokje over van Afrikaans kikuyu-gras

Voor sportvelden in gebieden met zeer hoge zomertemperaturen en relatief koele winters zoals in Zuid-Afrika zijn bijzondere oplossingen nodig om een tv-genieke grasmat te presenteren tijdens het WK.

Auteur: Karlijn Raats

Greenkeepers in het zuiden van de Verenigde Staten zaaien Bermuda-gras, ofwel *Cynodon dactylon*, dat uitstekend tegen hoge temperaturen kan. Bij koude nachten of een stevige vorst gaat dit Bermuda-gras in een winterslaap en wordt het bruin. Door tijdig door te zaaien met Engels raaigras en eenjarig Italiaans raaigras *Lolium perenne* en *Lolium multiflorum* wordt geprobeerd de grasmat groen te houden in de relatief koude winterperiode. Deze raaigrassen verdwijnen dan weer uit de mat in het navolgende zomerseizoen. Het Bermuda-gras overleeft de winter meestal probleemloos. Het raaigras sterft af in de zomer bij hoge temperaturen, zodat het ieder jaar opnieuw geïntroduceerd moet worden.

Precies hetzelfde werkprincipe geldt voor de inzet van kikuyu-gras, de grassoort die in Afrika veel wordt toegepast in stadions. Kikuyu is een sterke en agressieve grassoort. Dit gras is weliswaar zeer duurzaam onder Zuid-Afrikaanse omstandigheden, maar is niet groen en egaal genoeg van

kleur voor tv-registraties. De FIFA bepaalde dat de kikuyu-velden omgebouwd moesten worden naar Engels raaigras, dat een mooiere en egaal donkergroene kleur heeft. De WK-stadions zijn ingezaaid met twee verschillende mengsels, één eerste mengsel op basis van Engels raaigras en veldbeemdgras en een tweede doorzaaimengsel op basis van het fijnbladig éénjarig Westerswolds raaigras, speciaal gekweekt voor snel herstel op de voetbalvelden. Westerswolds heeft een zeer snelle beginontwikkeling en geeft een razendsnelle bodembedekking. In stadions en op sportvelden wordt Westerswolds met name gebruikt om de laatste oneffenheden van een veld op te poetsen en weg te werken.

Aanpak

Hoe hebben de fieldmanagers het 'vervangen' van het kikuyu-gras door raaigras eigenlijk aangepakt? We vragen het Hessel Rozema, verkoopdirecteur bij Redexim, een bedrijf dat voor het WK ook onderhoudsmachines levert. Rozema is vaak

in Zuid-Afrika geweest om plaatselijke fieldmanagers te helpen bij de veldvoorbereiding.

"Het kikuyu-gras wordt afgereesd voordat de mat wordt ingezaaid met Engels raaigras. Het kikuyu wordt niet alleen gefreesd, maar ook verdoofd. Dat gebeurt met het middel *Monosodium methyl arsenate* (MSMA), een week voordat het kikuyu wordt afgereesd. Het kikuyu wordt daarna, zolang er nog geen raaigras is doorgezaaid, tot een minimum bewaterd om het verdoofd

Met de Turf-Tidy, uitgerust met speciale freesmessen, is het kikuyu-gras van de velden afgereesd.

Raaigras heeft beduidend meer water nodig dan kikuyu: de berekening is ca. 10mm per keer en 20mm per dag. Dat is hoog, maar zal gezien de hoge temperaturen/ hoge verdamping naar verwachting nodig zijn. Op het trainingscomplex voor Oranje staan acht watertanks, die twee irrigatiesessies per dag uitvoeren.

te houden. Aangezien de MSMA geen nadelig effect heeft op het raaigras, worden de velden elke drie weken opnieuw met dit product behandeld. Zo houden de fieldmanagers het agressieve kikuyu in zijn winterslaap en optimaliseren ze de groeiomstandigheden voor het raaigras. Het raaigras wordt vervolgens besproeid met het middel Primomaxx van Syngenta, om een compacte grasgroei te bewerkstelligen. Hierdoor kan het gras korter gemaaid worden, en wordt de mat voller."

Hechtingsbasis

Het kikuyu heeft een zeer belangrijke rol tijdens het WK, ondanks dat ze boven de grond totaal is afgefreest. Omdat de kikuyu een grassoort is met zeer wijde wortelvertakkingen, dient dit wortelsysteem als hechtingsbasis voor de wortels van het raaigras. Rozema: "Deze werkwijze geldt straks voor circa zestig trainingsvelden. Voor de tien speelstadions dient als hechtingsbasis voor het Engels raai echter Stalok, Nedlon of Desso Grassmaster." Grassmaster is een bekend product voor de meeste sportveldbeheerders. Nedlon of Stalok zijn enigszins vergelijkbare producten.

Trainingscentrum

Het trainingscentrum voor het Nederlands elftal ligt op de East Campus van de Wits Universiteit (University of the Witwatersrand) in Johannesburg. Ook op deze velden is het kikuyu veld in twee werkgangen van zijn toplaag ontdaan: eenmaal met de Koro Fieldtopmaker en daarna nogmaals met de Redexim Turf-Tidy uitgerust met speciale freesmessen. Daarna is het kikuyu-gras, dat nog niet in winterslaap was, verdoofd met MSMA om te voorkomen dat het

gras opnieuw begon te groeien voordat het raaigras was ingezaaid. De velden zijn vervolgens ingezaaid met de Speedseed zaaimachine van Redexim. Raaigras heeft beduidend meer water nodig dan kikuyu. Daarom zijn op het complex van de Wits Universiteit acht watertanks geplaatst, elk met een inhoud van 10.000 liter. Ze voeren zo'n twee irrigatiesessies per dag uit. Daarbij wordt elke keer in twintig minuten 72.000 liter over het veld gespreid.

Handjesgras komt ook in Zuid-Afrika voor.

Trainingslocatie van het Nederlands elftal voordat het ingezaaid werd.